

ДОХОДНО НЕРАВЕНСТВО И ТЕМПОВЕ НА РАСТЕЖ НА БВП В СТРАНИТЕ ОТ ЦИЕ ПРЕДИ И ПО ВРЕМЕ НА КОВИД-19 ПАНДЕМИЯТА

Христо Мавров¹
e-mail: mavrov_h@ue-varna.bg

Резюме

Целта на статията е да се установи наличие или отсъствие на взаимовръзка между темповете на растеж на БВП и доходното неравенство. Обект на изследването са най-динамичните страни от Централна и Източна Европа. Времевият период (2000 – 2021) позволява анализ и на ролята на Ковид-19 пандемията върху взаимовръзката доходно неравенство – икономически растеж. Основният научноизследователски въпрос е да се установи дали ускореното развитие на една страна изисква като цена повишаване на доходното неравенство? На основата на дескриптивен анализ се стига до извода, че високите темпове на растеж не изискват непременно високо неравенство. По-скоро е обратното – ускорено развитие е възможно и при намаляващо доходно неравенство.

Ключови думи: доходно неравенство, темпове на растеж, страни от ЦИЕ, Ковид-19 пандемия

JEL: O47, D63

Увод

Независимо от сравнително високите темпове на растеж на БВП в годините преди кризата от 2008 г., поради забавянето след това България продължава да изостава значително по размер на БВП на човек от населението от другите страни в ЕС. По данни на Евростат тя е на последно място в Европейския съюз: ако БВП на глава в ЕС се приеме за сто, то за България този показател през 2021 г. е малко над половината – 55%. Предпоследната страна преди България – Хърватия, има през 2019 г. съответно БВП на глава равен на 65% от средния за ЕС, а през 2021 г. с 65% е Гърция – и двете страни значително над този на нашата страна (Eurostat, 2021). В този смисъл е безспорно, че най-важната задача на нашата страна е осъществяване на стратегия за догонване на напредналите страни. Постигането на такъв резултат изисква ускоряване на темповете на икономически растеж.

¹ Доцент, доктор, катедра „Обща икономическа теория“, Финансово-счетоводен факултет, Икономически университет – Варна

Тази важна за страната цел трябва да се решава в ситуация на високо и при това нарастващо доходно неравенство. Например от 2016 до 2020 г. включително, България може да се счита за страната с най-високо доходно неравенство в Европейския съюз, като през 2020 г. коефициентът Джини достига до 40,8. Тези стойности могат да се определят като екстремни и обезпокоителни, защото в статистиката на Евростат за периода, за който са налични данни от 1995 г. до 2020 г., нито една страна в ЕС в нито една година не е достигала подобни величини. Единствено стойностите на Джини индекса за три страни извън ЕС – Турция, Сърбия и Косово са равни (Сърбия само през 2015 г.) или надминават 40 (Турция за целия период от 2006 до 2020 г.) и Косово (само през 2018 г.).

Целта на статията е да изследва връзката между доходно неравенство и темпове на растеж в най-динамичните страни от Централна и Източна Европа. Подобни изследвания са изключителна рядкост, защото обикновено предмет на проучване е изобщо връзката между неравенството и растежа. В статията се фокусира вниманието върху ролята на неравенството за *ускоряване* на растежа. *Основната теза* е, че високото неравенство не е необходимо условие за постигане на ускорен икономически растеж, а по-скоро е обратното. Успоредно с това се изследва проявата на тази връзка в годините на Ковид-19 пандемията.

Доходно неравенство и растеж в страните от ЦИЕ

В икономическата литература високото неравенство се изследва като вероятен фактор за финансовата и икономическата криза от 2008 г. (Florio, 2011). Дж. Стиглиц е убеден, че поляризацията в доходите е основна причина за кризата от 2008 г., защото е в основата на макроикономическите дисбаланси, които водят до срив в икономиката (Stiglitz, 2013).

В годините след кризата от 2008 г. все по-сериозно се поставя въпросът за връзката между неравенство и икономически растеж. Част от изследванията, утвърждават положителната връзка между неравенство и икономически растеж (Forbes, 2000; Li and Zou, 1998; Majeed, 2016). Други проучвания застават зад отрицателна зависимост между неравенство и растеж (Perotti, 1996). Нови изследвания на МВФ и ОИСР, защитаващи дълги години идеите на „Вашингтонския консенсус“, привеждат аргументи, че икономическият растеж не само не се забавя при повече равенство, но обратното – изисква повече равенство (Ostry et al., 2014; Cingano, 2014). Не липсват и разработки, утвърждаващи нелинейност на връзката неравенство – икономически растеж (Barro, 2000; Fawaz, Rahnama and Valcarcel, 2014).

В същото време проучването на литературата ни убеждава, че онова, което остава недостатъчно изследвано е влиянието на неравенството за пости-

гане на *ускорен* растеж. Разглежданият проблем е особено важен за страни, които все още изостават в своето икономическо развитие и трябва да „догонват“ напредналите икономики, какъвто е случаят с България. Оттук възниква и важният научноизследователски въпрос, който може да се формулира така: една стратегия за ускорено икономическо развитие налага ли по силата на обективна необходимост увеличаване доходното неравенство като съпътстваща цена или е възможен по-бърз растеж в условия на относително ниско или дори намаляващо неравенство? В тази статия отговор на горния въпрос се търси в практиката на страните от ЦИЕ, осъществили икономически преход от командна към пазарна икономика след 1990 г.

Методология и данни

Последващият анализ обхваща периода 2000 – 2021 г. и се основава на данни изцяло от Евростат както за темповете на БВП на човек (мярка за икономическия растеж), така и за коефициента Джини (мярката за доходното неравенство). Този период от две десетилетия е достатъчен за да се потърсят страни с ускорено развитие и да се провери хипотезата на Р. Бароу, че за период от 25 – 30 години темп на нарастване с 2 процентни пункта над този на развитите страни може да превърне една страна от средно развита във високо развита такава (Varro, 2016).

Показателят БВП на човек е изчислен и по ППС, което в по-голяма степен отразява относителното положение на отделните страни спрямо средното европейско равнище. Обектът на анализ са държавите от ЦИЕ, които при присъединяването си към ЕС през 2004 и 2007 г. се оказват сред най-бедните икономики. Точно сред тях се търсят онези страни, които в рамките на две десетилетия успяват да скъсат разстоянието до средното европейско равнище. За тези най-динамични икономики се проследява величината и поведението на доходното неравенство.

От таблица 1 може да се проследи динамиката, с която страните от ЦИЕ се приближават към средното ниво на развитие на ЕС. Като показател е използван дялът на БВП на човек на дадена страна в средния БВП на човек за ЕС по паритет на покупателната способност. Страните са подредени по класирането си през 2010 г. като 1 означава, че страната е с най-нисък относителен дял, т.е. е най-бедна в ЕС.

Таблица 1: БВП на човек от населението по ППС като процент от средното за ЕС, прието за 100

	2000		2010		2015		2021		Изменение		
	място	дял в ЕС-100	място	дял в ЕС-100	място	дял в ЕС-100	място	дял в ЕС-100	2021-2000	2010-2000	2021-2010
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
България	2	29	1	45	1	48	1	55	26	16	10
Румъния	1	27	2	52	2	56	6	73	46	25	21
Латвия	3	36	3	54	3	54	5	71	35	18	17
Литва	4	38	4	61	7	78	12	88	50	23	27
Полша	6	48	5	63	4	69	9	77	29	15	14
Естония	5	42	6	66	8	76	11	87	45	24	21
Унгария	9	53	7	66	6	70	8	76	23	13	10
Словакия	8	51	8	76	10	78	3	68	17	25	-8
Чехия	10	73	10	84	13	89	14	92	19	11	8
Словения	11	81	12	85	12	83	13	90	9	4	5

Източник: Съставена от автора по данни от Евростат

Представените в таблица 1 данни дават основание за определени изводи в контекста на основната ни теза.

През 2010 г. най-бедните шест европейски страни са България, Румъния, Латвия, Литва, Полша и Естония (колона 4 на таблица 1). Техният дял в средния БВП на човек за ЕС варира от 45% за България до 66% при Естония. Това класиране е съществувало и 10 години по-рано, през 2000 г., с незначителни размествания – България е била след Румъния, а Полша след Естония. В края на двадесет годишния период най-голям прогрес демонстрират Литва, Естония и Румъния, които променят най-значимо относителната си позиция – придвижването на Литва е с 8 места, на Естония с 6, а на Румъния с 5. Въпреки информацията, която носи, показателят „място в класирането“ не е в състояние да покаже действителното развитие, защото е възможно да си последен в класирането, но в същото време да си се приближил значително до средното равнище в ЕС, което трябва да се оцени като напредък.

В този смисъл по-надежден показател, измерващ резултата от движението към конвергенция е относителният дял на БВП на човек на една страна към средния БВП на човек за ЕС, приет за 100. Така например, що се отнася до класирането, България не показва никакъв прогрес след 2010 г. – тя ста-

било отстоява първото място на най-бедна страна в ЕС. В същото време за тези 20 години относителният ѝ дял нараства от 29% през 2000 г. на 55% през 2021 г. – изменение от 26 процентни пункта, което е положителна индикация за движение напред. Но това е едната страна на проблема, другата е скоростта, с която са извършени тези положителни промени и дали е била възможна друга, по-ускорена, траектория на развитие.

Колона 10 на таблица 1 показва страните с най-голям прогрес, измерен чрез изменението на относителния дял на БВП на човек, а колони 11 и 12 – периода на най-динамичното им развитие. За целия период от 2000 до 2021 г. значим процес на реална конвергенция от групата на страните от ЦИЕ осъществява Литва, следвана от Румъния и Естония – първата има ръст от 50 пункта, втората от 46 пункта, а третата от 45 пункта. Очевидна е разликата с България, където промяната е само 26 пункта.

Друг измерител на скоростта на нарастване на икономиката е средногеометричният темп на растеж, изчислен в таблица 2.

Таблица 2: БВП на човек по ППС и средногодишен темп на растеж за периода 2000 – 2021

	БВП на човек		Средно геометричен темп			
	2000	2021	2021 – 2000	място	2021 – 2010	2010 – 2000
Румъния	4900	23500	7,75	1	5,68	10,08
Литва	7000	28500	6,91	2	5,88	8,07
Естония	7800	28200	6,31	3	5,11	7,65
Латвия	6700	23100	6,07	4	5,1	7,18
България	5300	17900	5,97	5	4,4	7,67
Чехия	13500	29600	3,81	11	3,2	4,52
Словения	14900	29100	3,24	14	2,96	3,54
ЕС-27	18400	32300	2,71		2,4	3,07

Източник: Изчисления по данни от Евростат

Първите пет страни с най-високи средни темпове на растеж за периода 2000 – 2021 г. са както следва: Румъния, Литва, Естония, Латвия и България.

Най-динамичната страна за целия период 2000 – 2021 г. е Румъния с темп на растеж 7,75%, като в периода преди кризата от 2008 г., темпът надминава 10%. За Литва, Естония и Латвия – втората, третата и четвъртата по динамика икономики – периодът на по-ускорен растеж също е до кризата – темпо-

вете им са съответно 8,07%, 7,65% и 7,18%, но високи темпове в границата между 5 и 6% за тези четири страни се запазват и в следкризисния период. При България, която е трета по величина на темповете преди кризата, след 2008 г. се забелязва по-осезаем спад на средния темп в размер до 4,4%, което ѝ отрежда петото място за целия период.

С какво се характеризира величината и изменението на доходното неравенство за тези страни през изследвания 20-годишен период.

В таблица 3 са представени данни за мястото, което заемат петте най-динамични страни от ЦИЕ сред страните с най-голямо неравенство в ЕС и за стойността на коефициента Джини за периода 2000 – 2020 г. Страните се подредени по класирането си през 2016 г., започвайки от най-голямата към най-малката стойност на коефициента Джини. Румъния, Литва, Естония, Латвия и България, с изключение на Естония, заемат места в първата половина на групата от десетте страни в ЕС с най-голямо неравенство.

Таблица 3: Класиране на страните от ЕС по размер на Джини (период 2000 – 2020 г.)

Страна	2000	2006	2007	2008	2013	2016	2017	2018	2019	2020
България	18/ 25	12/ 31,2	4/ 35,3	2/ 35,9	1/ 35,4	1/ 37,7	1/ 40,2	1/ 39,6	1/ 40,8	1/ 40
Литва	7/ 31	3/ 35	6/ 33,8	5/ 34,5	3/ 34,6	2/ 37	2/ 37,6	2/ 36,9	2/ 35,4	2/ 35,1
Румъния	13/ 29	па	1/ 38,3	3/ 35,9	4/ 34,6	3/ 34,7	7/ 33,1	4/ 35,1	4/ 34,8	5/ 33,8
Латвия	3/ 34	1/ 38,9	3/ 35,4	1/ 37,5	2/ 35,2	5/ 34,5	3/ 34,5	3/ 35,6	3/ 35,2	3/ 34,5
Естония	1/ 36	7/ 33,1	7/ 33,4	11/ 30,9	8/ 32,9	9/ 32,7	10/ 31,6	11/ 30,6	11/ 30,5	10/ 30,5

Източник: Таблицата е съставена от автора по данни от Евростат

Като цяло, доходното неравенство в тези 5 страни от ЦИЕ може да се характеризира като сравнително високо – в края на периода всички те имат коефициент Джини около и над 34, с изключение на Естония. Тенденциите в изменението на доходното неравенство в тях обаче са различни.

Първо, Румъния, страната с най-високи темпове на растеж, има сравнително нисък Джини коефициент през 2000 г., равен на 29 и 13-то място в ЕС

(таблица 3). За целия период 2007 – 2020 г. средната стойност на Джини е висока – 34,8, но общата тенденция е отрицателна.

Второ. Литва, втората по динамичност икономика, има сравнително висока средна стойност на Джини от 35,4 за периода 2005 – 2020 г. Общата тенденция е слабо положителна, но трябва да се отбележи, че след 2017 г. доходното неравенство постоянно намалява.

Трето. Естония е страната с най-високо неравенство през 2000 г. и заема първо място сред страните от ЕС-27. Общата тенденция за периода 2004 – 2020 г. е отрицателна, а средната стойност на Джини е най-ниска от групата на петте източноевропейски страни. След 2014 г. посоката е към постоянно намаляване и в края на периода Джини коефициентът е 30,5, което ѝ отрежда 10-то място.

Четвърто. Латвия, която има сравнително висока стойност от 34,5 на Джини индекса през крайната 2020 г., демонстрира най-ясна тенденция на намаляване на неравенството след 2006 г. – при това спад с цели 4,5 процентни пункта.

Пето. В България, независимо от ниската стойност на Джини през 2000 г. от 25 и 18 място от 27-те страни на ЕС, за периода 2006 – 2020 г. средната стойност на Джини е най-висока и общата тенденция е към нарастване. От 2016 г. до 2020 г. България неизменно е страната с най-високо доходно неравенство в Европейския съюз. Коефициентът Джини през тези години е близък до или надминава 40. Трябва да се подчертае, че България е единствената страна с толкова високи стойности и освен това за последните две години разликата с неизменно втория в тази класация, Литва, достига до почти 5 процентни пункта (виж таблица 3, $(40 - 35,1 = 4,9)$). В контекста на поставената цел е добре да се съпоставят стойностите на коефициента Джини с темповете на растеж в България. От изучаваните най-динамични страни от ЦИЕ България е на 5-то (последно) място за целия изследван период 2000 – 2021 г. Важно е да се отбележи, че темповете на растеж през втората половина на периода (2010 – 2021 г.) са почти два пъти по-ниски от предходния период (2000 – 2010 г.), а точно през този период неравенството в България нараства значително и страната ни изпреварва не само най-динамичните страни от ЦИЕ, но става първа по този показател в целия ЕС.

От представения анализ на темповете на растеж, величината и изменението на неравенството за петте страни от ЦИЕ могат да се направят няколко извода.

Първо. Литва, Естония и Румъния са пример за страни, които в резултат на ускорен растеж с темпове от 4-5 процентни пункта над средните за ЕС-27 скъсяват значително разликата с тази група европейски страни в рамките на обозрим период от 20 години. Запазването на подобни темпове за още едно

десетилетие може да доведе до постигане на реална конвергенция. Това в голяма степен е пример за потвърждение на хипотезата на Р. Бароу.

Второ. За три от страните (Румъния, Естония и Латвия) високите темпове на растеж на БВП на човек (над 6% годишно) за сравнително голям период от време (20 години) се постигат при намаляващо неравенство. Изключение прави Литва, където има повишение на Джини индекса, но все пак то е слабо. България е потвърждение на хипотезата за обратна връзка между неравенство и темпове на растеж, защото от петте страни тя има най-високо неравенство, най-ясно изразена тенденция на повишение и най-ниски темпове, особено в периода на задълбочаване на неравенството след 2010 г. Развитието на тези страни в голяма степен са потвърждение на тезата, че е възможно ускорено развитие при намаляващо доходно неравенство.

Общият извод е, че ускоряването на растежа не е задължително да бъде съпроводено с нарастване на доходното неравенство, по-скоро е обратното: по-динамичен растеж се наблюдава в страни с намаляващо доходно неравенство.

Доходното неравенство и растеж по време на КОВИД-19 в страните от ЦИЕ

В таблица 4 са представени данни за доходното неравенство през 2020 г. и темповете на растеж в годините на Ковид-19 пандемията. Сроктът е твърде кратък и броят на страните е ограничен до 10, но въпреки това могат да се изведат някои общи черти в поведението на тези икономики съотнесено и към доходното неравенство.

Таблица 4: Джини индекс и темп на растеж в годините на Ковид-19

	2020	2020 – 2019	2021 – 2020	2021 – 2019
България	40	-3,77	4,86	0,9
Литва	35,1	-0,14	4,7	4,56
Латвия	34,5	-3,19	5,52	2,15
Румъния	33,8	-3,29	6,35	2,85
Естония	30,5	-3,22	8,33	4,84
Унгария	28	-4,22	7,47	2,94
Полша	27,2	-2,07	6,51	4,3
Чехия	24,2	-6,07	3,34	-2,93
Словения	23,5	-4,83	7,81	2,61
Словакия	20,9	-4,47	3,16	-1,45

Източник: Изчисления по данни от Евростат

Страните от ЦИЕ могат да се разделят на две групи по отношение на намаляването на БВП. В групата с най-голям спад са Чехия, Словения, Словакия, Унгария и България. През втората година на пандемията, 2021 г., всички страни имат положителни темпове на растеж. Петте страни с най-голям темп на растеж са Естония, Словения, Унгария, Полша и Румъния. Техният среден темп на растеж е 7,3%. Сред втората група страни с по-бавен темп на растеж спадат Латвия, България, Литва, Чехия и Словакия. Средният размер на доходното неравенство в групата на страните с по-голяма динамика е 28,6, докато за страните с по-бавен растеж коефициентът Джини е по-висок – 30,94. Този сравнителен анализ не може да се приеме като категорично потвърждение, че страни с по-ниско неравенство са в състояние да генерират ускорен растеж. Проблемът е, че Чехия и Словакия са с най-ниско доходно неравенство не само сред групата на страните от ЦИЕ, но и в целия ЕС. В годините на пандемия тези две страни показват най-дълбок спад през първата година и най-бавно възстановяване пред втората. На обратния полюс е България – страната с най-високо неравенство е едновременно в групата на страните с по-значим спад през 2020 г. и с по-слабо възстановяване през 2021 г. Страни като Естония и Румъния, които са със среден по размер, но намаляващ Джини индекс, се характеризират с по-слаб спад през първата година и с най-голям растеж през втората година на пандемията.

Изводът, касаещ периода на пандемията е, че резултатите не са категорични. Краткият период от две години не е достатъчен за открояване на позначими тенденции във взаимовръзката неравенство и динамично развитие. Голям спад в БВП се наблюдава както в страни с ниско неравенство като Чехия и Словакия, така и в страни с високо неравенство като България. Въпреки това, сред десетте страни от ЦИЕ, групата с по-нисък среден Джини коефициент показва по-бързо възстановяване и по-високи темпове на БВП през втората година.

Заклучение

Изследвания за връзката между доходно неравенство и икономически растеж не липсват. Безспорно въпросът за посоката на влияние е един от най-важните. Авторът на тази статия има редица проучвания по темата и разглежда на теоретично ниво механизмите за влияние на неравенството върху икономическия растеж. Той доказва на основата на коинтеграционен анализ на Йохансен, включващ растежа като зависима, а неравенството като независима променлива (и още три контролни променливи), че за България оптималният индекс на Джини е 29.7 (Мавров, 2022, с. 35). В този смисъл в тази статия се изхожда от допускането за вече изяснена причинно-следствена връзка между неравенство и растеж. Проведеният дескриптивен анализ насочва внимание-

то на научната колегия към въпроса за ролята на доходното неравенство за ускоряване на икономическия растеж в една страна като се изследва групата на най-динамичните страни от Централна и източна Европа.

Могат да се направят следните изводи:

Първо, от проведеното проучване за периода 2000 – 2021 г. следва, че намаляващото доходно неравенство може да е благоприятно за ускорения растеж. Пример за това са четири от петте най-динамични страни от ЦИЕ – Румъния, Естония, Латвия и България. Изключение е Литва, но дори и при нея след 2017 г. има тенденция на намаляване на неравенството. Смятаме, че изследването на групата на най-бързо растящите икономики от ЦИЕ потвърждава тезата, че намаляващото неравенство в доходите (тръгнало от високи стойности) може да е благоприятно за растежа, а растящото неравенство (над определени стойности) се явява пречка пред ускорения растеж. Оптималните нива на доходно неравенство са различни за всяка страна и са предмет на специфични изследвания.

Второ, данните за поведението на икономиката през двете години на Ковид-19 пандемията показват, че поради ограничения период не могат да се направят категорични твърдения. И все пак се откроява фактът, че групата страни с по-нисък Джини коефициент се възстановяват по-бързо от тези с по-високо доходно неравенство.

Настоящото изследване има ясно послание към икономическата политика за нашата страна. Намаляване на доходното неравенство в България може да съдейства заедно с другите фактори за ускоряване на растежа. Авторът на статията е посочил в цитираната си в заключението разработка каква би могла да е оптималната норма на доходно неравенство.

Използвана литература

- Мавров, Х. (2022). Връзката между неравенството в доходите и икономическия растеж в България: емпиричен анализ, в сборник с доклади Икономика и икономическа теория: проблеми и взаимодействия, Наука и икономика, Варна, с. 29-37, (Mavrov, H., 2022, Vrazkata mezhdu neravenstvoto v dohodite i ikonomicheskiya rastezh v Bulgaria: empirichen analiz, v Sbornik s dokladi Ikononika i ikonomicheska teoria: problemi I vzaimodeistvia, Nauka i ikonomika, Varna, s. 29-37), available at: https://conference.ue-varna.bg/oit2022/assets/Sbornik_dokladi_OIT_2022.pdf (accessed 1 October 2024)
- Barro, R. (2000). Inequality and Growth in a Panel of Countries, Journal of Economic Growth, March. [online], available at: https://scholar.harvard.edu/files/barro/files/p_inequalitygrw.pdf (accessed 15 March 2022)

- Barro, R. (2016). *Economic Growth and Convergence, Applied Especially to China*. WP21872 [online], available at: <http://www.nber.org/papers/w21872> (accessed 8 May 2022)
- Cingano, F. (2014). *Trends in Income Inequality and its Impact on Economic Growth*, OECD Social, Employment and Migration Working Papers, No. 163, OECD Publishing [online], available at: <https://doi.org/10.1787/5jxrxncwxv6j-en> (accessed 12 April 2022)
- Eurostat. (2021). *GDP per capita in PPS*, [online] available at <https://data.europa.eu/data/datasets/-lxegay13nlotu97przjw?locale=en> (accessed 3 March 2022)
- Eurostat. (2022). *Gini coefficient of equivalised disposable income*, [online] available at: <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tessi190/default/table?lang=en> (accessed 26.03.2022)
- Fawaz, F., Rahnama, M. and Valcarcel, V. J. (2014). *A refinement of the relationship between economic growth and income inequality*, *Appl. Econ.* 46 (27), pp. 3351-3361.
- Florio, M. (2011). *The Real Roots of the Great Recession*, *International Journal of Political Economy*, Taylor & Francis Journals, vol. 40(4), pp. 5-30.
- Forbes, K. (2000). *A reassessment of the relationship between inequality and growth*, *The American Economic Review.* 90 (4), pp.869-887.
- Li, H. and Zou, Heng-Fu. (1998). *Income Inequality is not Harmful for Growth: Theory and Evidence*, *Review of Development Economics*, 2, issue 3, p. 318-334.
- Maddison Project Database, (version 2018). Bolt, J., Inklaar, R., de Jong H., van Zanden, J. L. (2018). *Rebasing „Maddison“: new income comparisons and the shape of long-run economic development*, Maddison Project Working Paper, nr. 10, [online], available at: www.ggdc.net/maddison (accessed 5 March 2022)
- Majeed, M. T. (2016). *Economic growth and income inequality nexus: an empirical analysis for Pakistan*, MPRA Paper No. 89705, pp. 1-14, [online], available at: https://mpra.ub.uni-muenchen.de/89705/1/MPRA_paper_89705.pdf (accessed 22 March 2022)
- Ostry, J., Berg, A., Tsangarides, C. G. (2014). *Redistribution, Inequality, and Growth* IMF, [online], available at: <https://www.imf.org/external/pubs/ft/sdn/2014/sdn1402.pdf> (accessed 18 March 2022)
- Perotti, R. (1996). *Growth, income distribution and democracy: What the data say*, *J. Econ. Growth* 1(2), pp.149-187.
- Stiglitz, J. (2013). *The Price of Inequality*, Penguin Books.

INCOME INEQUALITY AND GDP GROWTH RATES IN CEE COUNTRIES BEFORE AND DURING THE COVID-19 PANDEMIC

Assoc. Prof. Hristo Mavrov, PhD
General Economic Theory
Faculty of Finance and Accounting
University of Economics – Varna
e-mail: mavrov_h@ue-varna.bg

Abstract

The purpose of the article is to establish the presence or absence of a relationship between GDP growth rates and income inequality. The object of the study are the most dynamic countries of Central and Eastern Europe. The time period (2000 – 2021) also allows an analysis of the role of the Covid-19 pandemic on the relationship between income inequality and economic growth. The main research question is whether a country's accelerated development comes at the cost of increasing income inequality? Based on a descriptive analysis, it is concluded that high growth rates do not necessarily require high inequality. Rather, it is the opposite – accelerated development is also possible with decreasing income inequality.

Keywords: income inequality, growth rates, CEE countries, Covid-19 pandemic

JEL: O47, D63